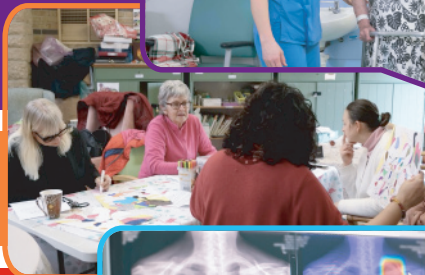
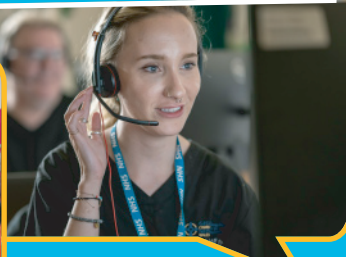

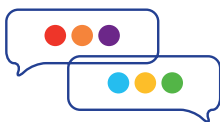
GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Aneurin Bevan
University Health Board

Rozhovor o zdravej budúcnosti

ĎALŠÍCH 10 ROKOV

sgwrs er mwyn
dyfodol iach

a conversation for a
healthy future

Práve začíname pripravovať 10-ročný plán zdravotnej starostlivosti pre Gwent.

Uvedomujeme si, že nemáme všetky riešenia na vylepšenie nášho systému zdravotnej starostlivosti – a potrebujeme **vašu pomoc** a podnety, aby sme vedeli, na ktoré oblasti sa zamerať. V rámci tohto rozhovoru by sme chceli preskúmať naše hodnoty a správanie ako základnú súčasť nášho procesu poskytovania služieb.

Prečítajte si, prosím, nasledujúce informácie, kde vysvetľujeme výzvy, ktorým v súčasnosti čelíme, faktory, ktoré ovplyvňujú zdravie ľudí v grófstve Gwent, i spôsob, akým by sme chceli veci vylepšiť do budúcnosti...

Naše obyvatelstvo

Obyvatelstvo v grófstve Gwent sa neustále mení. Od roku 2011 sme svedkami rýchleho starnutia populácie a **dnes máme o 20 % viac ľudí vo veku nad 65 rokov.**

Chceme, aby ľudia čo najdlhšie žili v dobrom zdraví, nanešťastie však vieme, že nie všade v grófstve Gwent to tak naozaj je. Napríklad

priemerná dĺžka zdravého života u žien žijúcich v okrese Blaenau Gwent je len 55,3 roka, zatiaľ čo v okrese Monmouthshire je to 69,3 roka. Ide o nerovnosť, ktorá sa u našej populácie ešte zhoršila v dôsledku pandémie – spoločne to však môžeme zmeniť.

Všetci musíme konať už teraz. Ak sa veci nezmenia, počet ľudí, ktorí vyžadujú služby zdravotníckej rady, by mohol definitívne prekročiť naše dostupné zdroje, čo by mohlo spôsobiť kolaps systému NHS. Existuje však nádej – veľkému množstvu zdravotných problémov a ochorení, ktoré trápia ľudia v grófstve Gwent, sa dá reálne predísť. Pozrime sa na niekoľko príkladov:

Rakovina: 38 % všetkých prípadov rakoviny sa dá predísť – pri rakovine pľúc, kože či krčka maternice je to až 70 %.

Ochorenie pečene: Momentálne najčastejšia príčina smrti v Spojenom kráľovstve u ľudí vo veku 35 až 49 rokov (počet úmrtí na následky ochorenia pečene sa za posledných 20 rokov zdvojnásobil).

Častou príčinou ochorenia pečene naďalej ostáva nadmerná konzumácia alkoholu a obezita.

Srdcové ochorenie: V súčasnosti nimi v grófstve Gwent trpí približne 63 000 ľudí, pričom hlavným rizikovým faktorom je obezita. **Len 29,3 % dospelých v produktívnom veku v grófstve Gwent malo v období 2021/22 zdravú hmotnosť.**

Ako takýmto veciam zabrániť?

Pomôcť môžu drobné zmeny v spôsobe života. Ak ľudí podporíme, aby žili zdravo, môže to znamenať obrovský rozdiel pri prevencii záležo zdravotného stavu. Vieme, že zdravotná starostlivosť ovplyvňuje len 20 % faktorov, ktoré prispievajú k lepšiemu zdraviu ľudí, a preto musíme zmeniť prístup k prevencii a pomôcť našim komunitám, aby čo najdlhšie žili zdravo.

Ide však o viac ako zdravotnú starostlivosť – ide o zamestnanie, prístup ku kvalitnej strave, zeleň ako parky a detské ihriská, cenovo dostupné bývanie či sociálny kontakt s priateľmi a rodinou. Všetky tieto aspekty prispievajú k našej schopnosti žiť zdravo a žiť dlho.

Naša pracovná sila

Ak uvádzame na predošlej strane, **dnes žije v grófstve Gwent viac ľudí vo veku nad 65 rokov než kedykoľvek predtým** – a zároveň je tu menej mladých ľudí! Tento trend bude pokračovať aj v budúcnosti – podľa prognóz Národného štatistického úradu **sa do roku 2035 bude do pracovného procesu zapájať o 18 % menej 18-ročných.**

Väčšina ľudí pracujúcich pre zdravotnícku radu tiež žije v grófstve Gwent, preto keď do roku 2035 bude do práce nastupovať menej 18-ročných, znamená to, že aj do zdravotníctva nastúpi menej mladých ľudí.

Aktuálne len 15 % nášho personálu je vo veku 21 až 30 rokov, zatiaľ čo 36 % má vyše 50 rokov. Zdravotnícka rada už teraz čelí problémom s nedostatkom

personálu a voľné pracovné miesta v sektore zdravotnej starostlivosti sú úplne bežné. V budúcnosti nebudeme mať dostatok ľudí na to, aby sme mohli naďalej poskytovať naše služby tak ako doteraz. Až 50 % absolventov zdravotníckych škôl pochádza zo zámoria, pričom do budúcnosti si potrebujeme vybudovať stabilnejšiu pozíciu.

Aj samotná práca v oblasti zdravotnej starostlivosti sa mení v dôsledku nových technológií, pokroku v medicíne a pretože dnes pracujeme iným spôsobom ako kedysi. Preto z pozície zamestnávateľa musíme dbať na to, aby sme sa zmenili aj my.

Naše výsledky

Hoci vieme, že mnohí naši pacienti dostávajú špičkovú starostlivosť, vieme aj to, že nás čaká ešte veľa práce, aby sme naše služby zlepšili. Začiatkom roka 2024 vyše 35 000 ľudí čakalo na plánovaný termín a liečbu dlhšie ako 36 týždňov.

Napriek tomu, že došlo k vylepšeniam v systéme rýchlej zdravotnej pomoci, vieme, že na sanitku sa čaká príliš dlho a že nespĺňame cieľ, ktorým je vyšetriť, poskytnúť liečbu a prepustiť pacienta v núdzových a urgentných prípadoch do 4 hodín. Reálne tento cieľ plníme len približne v 75 % prípadov.

Vieme tiež, že ľudia trávajú v našich nemocniciach priveľa času. Pravidelne mávame asi 200 pacientov, ktorí podstúpili liečbu a mohli by ísť domov, čo však nie je možné, pretože doma nemajú k dispozícii potrebnú pomoc. Ľudia tak ostávajú v nemocnici aj o 3 týždne dlhšie, než je nevyhnutné, čo nie je dobré pre ich fyzické a duševné zdravie. Napríklad človeku vo veku nad 80 rokov počas každých 10 dní pokoja na lôžku v nemocnici zostarne svalstvo o 10 rokov.

Často počúvame príbehy o tom, aké problematické je pre ľudí zohnať termín u všeobecného lekára alebo pomoc v komunite, a hoci robíme veľa pre to, aby sa táto situácia zlepšila, vieme, že stále nás čaká veľa práce.

Technológie a veda

Nové technológie menia náš spôsob života. Väčšina ľudí dnes vlastní inteligentné zariadenia ako mobilný telefón či iPad a každodenne ich používa. **Technológie, ktoré ľudia kedysi vnímali ako nápady pre budúcnosť, napríklad monitorovanie na diaľku, asistenčné technológie či umelá inteligencia (AI), sú už dnes súčasťou našich životov.** AI číta röntgenové snímky, diaľkové monitorovacie zariadenia uľahčujú život ošetrovateľom a kardiostimulátory sa dajú nastaviť na diaľku. Pokrok v genetike umožňuje liečiť rôzne ochorenia a novými spôsobmi liečby, napríklad bunkovou terapiou, je možné poraziť rakovinu, ktorú sme kedysi považovali za neliečiteľnú.

Klíma sa mení a zdravotná starostlivosť potrebuje veľa plynu a elektriny, pričom zároveň produkuje značné množstvo odpadu. **Zdravotné služby musia začať využívať čistejšie zdroje energie, produkovať menej znečisťujúcich látok a hľadať spôsoby, ako obmedziť tvorbu odpadu.**

Naše zdroje

Systém zdravotnej starostlivosti využíva stále viac našich verejných finančných prostriedkov a pracovných síl. Zdravotnícka rada má aktuálne k dispozícii rozpočet vo výške 1,7 miliardy libier, čo predstavuje až 7,5 % celkového rozpočtu waleskej vlády.

Meniaca sa populácia nám ukazuje, že ak nepodnikneme žiadne zmeny, terajší systém si nebudeme môcť dovoliť. Je

kľúčové, aby služby dokázali fungovať v rámci svojho rozpočtu a aby sa prostriedky vynakladali tam, kde to ľuďom najviac pomôže. Dnes sa väčšina prostriedkov v zdravotníctve vynakladá na nemocnice a urgentnú starostlivosť, štúdie však naznačujú, že by bolo lepšie investovať ich do prevencie chorôb a primárnej starostlivosti, napr. do služieb všeobecných lekárov, lekární, zubných lekárov a očných lekárov. Vieme tiež, že sústredenie služieb špecialistov na jednom mieste sa dá dosiahnuť vyššia udržateľnosť služieb, úspora finančných prostriedkov a viac personálu, ktorý pracuje v rámci komunity.

Vieme, že len 20 % vecí, vďaka ktorým ostávame zdraví, súvisí s návštevami všeobecného lekára alebo nemocnice. Preto je dôležité viac sa sústrediť na prevenciu

zdravotných problémov a pomáhať komunitám, aby žili zdravšie. Ak budeme investovať menej finančných prostriedkov do zdravotnej starostlivosti a viac do oblastí ako čistenie životného prostredia, kvalitnejšie vzdelávanie či podpora komunit, každý môže byť zdravší.

Čo robíme už dnes?

Ako zdravotnícka rada nečakáme na to, až nová stratégia prinesie vylepšenia potrebné na skvalitnenie služieb.

Značný pokrok sa nám podarilo dosiahnuť už v rámci nášho predošlého plánu – stratégie Clinical Futures:

- **Univerzitnú nemocnicu Grange sme otvorili štyri mesiace pred plánovaným termínom a v rámci rozpočtu.** Vďaka skoršiemu otvoreniu sme boli schopní zaviesť lepšie opatrenia na prevenciu infekcií počas pandémie covidu-19.
- **Otvorili sme nové komunitné zariadenia v meste Tredegar a nové centrum pre pacientov s rakovinou prsníka v meste Ystrad Mynach.**
- **Zriadili sme nové služby urgentnej starostlivosti, ako je napríklad rýchla zdravotná pomoc v rovnaký deň, ktorá umožňuje pacientom rýchlejšie získať termín v urgentných prípadoch.**
- **Spolupracujeme s miestnymi úradmi na lepšom prepojení medzi zdravotnou starostlivosťou a sociálnymi službami, a to vytvorením spoločných služieb.**
- **Počas pandémie sme rýchlo zaviedli služby hromadného očkovania, testovania a sledovania tak, aby mali všetci prístup k týmto službám.**
- **Zaviedli sme program na elimináciu emisií uhlíka, ktorým sa v práci riadime, aby boli naše služby zdravotnej starostlivosti ekologickejšie, efektívnejšie a aby sme šetrili zdroje a znižovali tvorbu odpadu.**

Otázka:

Uvedomujeme si, že nemáme všetky riešenia na vylepšenie nášho systému. Potrebujeme vašu pomoc a podnety, aby sme vedeli, na ktoré oblasti sa zamerať. Budúcnosť musíme navrhnuť spoločne, a preto:

„Čo je pre vás dôležité, aby ste sa cítili zdraví?“

Túto brožúru vytvorila zdravotnícka rada Aneurin Bevan University.

Kontaktujte nás, ak by ste chceli tieto informácie v inom formáte alebo jazyku.

Podrobnejšie informácie nájdete na našej webovej stránke <https://abuhb.nhs.wales/>